

Thomas van Aquino: Quodlibetale kwesties – overzicht

De quodlibetale kwesties van Thomas van Aquino geven een excellente inzicht in het academisch leven aan de universiteit van Parijs. Tweemaal per jaar, in de Advent en in de Vasten, konden alle aanwezigen over alles een vraag stellen (vandaar *de quolibet*). Meestal gaf de baccalaureus, de assistent als het ware, van een magister antwoord, tenzij de eerste in problemen kwam en de magister diende te interveniëren. In een tweede sessie, de volgende dag of enkele dagen later, gaf de magister dan zijn antwoord.

We vinden hier zowel speculatieve vragen als zeer praktische vragen. In totaal zijn er 260 vragen overgeleverd in de quodlibetale kwesties die we met zekerheid van Thomas van Aquino bezitten uit de twee perioden als magister te Parijs (1269-1272 en 1256-1259). De nummering hieronder volgt deze van de kritische editie.

In wat volgt zijn, ter kennismaking, de titels van deze vragen vertaald. Enkelen zijn ook in het Nederlands vertaald en te vinden op de website www.thomisme.org

Quodlibetale kwesties Parijs, 1269-1272 (Quodlibet 1, 2, 3, 4, 5, 6, 12)

QUODLIBET 1

q. 1 [de goddelijke natuur], a. 1: Heeft de heilige Benedictus in het zien (visio) de goddelijke essentie gezien of de gehele wereld?

q. 2 [de menselijke natuur van Christus], a. 1: Was er in Christus één filiatie volgens de welke hij in relatie stond met zijn Vader en zijn moeder, of twee?

q. 2, a. 2: Is Christus gestorven op het kruis?

q. 3 [de engel], a. 1: Is een engel verbonden aan een lichamelijke plaats volgens zijn wezen of is hij in een plaats enkel volgens zijn werking?

q. 3, a. 2: Kan een engel bewogen worden van één uiterste naar een ander zonder bemiddeling?

q. 4 [de mens], a. 1: Wanneer de ziel in het lichaam komt, worden dan alle andere vormen die zich voorheen in het lichaam bevonden, substantiële als ook accidentele vormen, te niet gedaan?

q. 4, a. 2: Kan de mens zich zonder de genade op de genade voorbereiden?

q. 4, a. 3: Heeft de mens in de staat van onschuld God méér dan al het andere bemind en méér dan zichzelf?

q. 5 [berouw], a. 1: Degene die berouw heeft, moet hij willen dat hij liever in de hel is dan te zondigen?

q. 6 [de biecht], a. 1: Volstaat het schriftelijk te biechten of dient dit mondeling te gebeuren?

q. 6, a. 2: Kan men de biecht uitstellen tot de Vasten?

q. 6, a. 3: Moet een parochiepriester geloof hechten aan zijn parochiaan die zegt dat hij bij een ander gebiecht heeft, en hem al dan niet de H. Communie geven?

q. 7 [clericale zaken], a. 1: Degene die een prebende bezit in twee kerken, moet hij de twee officies zeggen op dagen een officie verschilt in beide kerken?

q. 7, a. 2: Moet iemand de studie van de theologie opgeven, zelfs indien men geschikt is om anderen te onderwijzen, om zich te wijden aan het heil van de zielen?

q. 8 [zaken m.b.t. religieuzen], a. 1: Is een religieuze verplicht zijn overste te gehoorzamen door hem een geheim te vertellen dat aan de religieuze is toevertrouwd?

q. 8, a. 2: Is een religieuze verplicht zijn overste te gehoorzamen door hem een verborgen fout mee te delen van een broeder die hij kent?

q. 9 [zonde], a. 1: Is de zonde een of andere natuur?

q. 9, a. 2: Is meened een grotere zonde dan moord?

q. 9, a. 3: Zondigt diegene die een verordening van de paus vanwege onwetendheid niet naleeft?

q. 9, a. 4: Begaat een monnik een doodzonde door vlees te eten

q. 10 [verheerlijkte lichamen], a. 1: Kan een verheerlijkt lichaam van nature op een zelfde plaats bestaan als een niet-verheerlijkt lichaam?

q. 10, a. 2: Kan een verheerlijkt lichaam door een wonder zich op hetzelfde tijdstip en op dezelfde plaats als een ander lichaam bevinden?

QUODLIBET 2

q. 1 [Christus], a. 1 : Was Christus numeriek dezelfde mens gedurende de drie dagen van zijn dood ?

q. 1, a. 2: Zou al het lijden van Christus, ook zonder zijn dood, volstaan hebben voor de verlossing van het mensengeslacht?

q. 2 [engelen], a. 1: Is de engel substantieel samengesteld uit essentie en zijnsact?

q. 2, a. 2: Is het suppositum verschillend van de natuur in het geval van de engel?

q. 3 [tijd en beweging], a. 1: Is de tijd volgens dewelke God het geestelijk schepsel beweegt dezelfde dan de tijd die de beweging van de lichamelijke dingen meet?

q. 4 [de mens en de deugden], a. 1: Zou men verplicht zijn te geloven in Christus indien Hij geen wonderen zou doen?

q. 4, a. 2: Moeten de kinderen van de Joden gedoopt worden, ondanks hun ouders?

q. 4, a. 3: Kan men verontschuldigd zijn van het betalen van tienden vanwege een gewoonte?

q. 5 [menselijke zaken], a. 1: Is een kind gehoorzaamheid aan zijn biologische ouders verschuldigd in onbelangrijke zaken?

q. 5, a. 2: Is een verkoper verplicht aan de koper een tekortkoming te melden van wat hij hem verkoopt?

q. 6 [zonde], a. 1: Is het een zonde een bestuursfunctie na te streven?

q. 6, a. 2: Is het een zonde voor een predikant om zijn oog te laten vallen op een tijdelijke zaak?

q. 7 [straf], a. 1: Kan de afgescheiden ziel te lijden hebben van lichamelijk vuur?

q. 7, a. 1: Wat betreft twee mensen die dezelfde straf verdienen, zal de éne langer in het vagevuur verblijven dan de andere?

q. 8 [vergeving van zonden], a. 1: Is de zonde tegen de H. Geest onvergeeflijk?

q. 8, a. 2: Verwerft de kruisvaarder, die sterft vóórdat hij zich op weg begeeft, de volledige kwijtschelding van zonden?

QUODLIBET 3

q. 1 [God], a. 1: Of God kan bewerkstelligen dat materie zonder vorm bestaat? **vertaald**

q. 1, a. 2: Of God kan bewerkstelligen dat een eenzelfde lichaam plaatselijk in twee plaatsen tegelijkertijd bestaat? **vertaald**

q. 2 [de door Christus aangenomen natuur], a. 1: Kent de ziel van Christus de oneindige werkelijkheden?

q. 2, a. 2: Spreekt men op méérzinnige of op éénzinnige wijze over het oog van Christus na zijn dood?

q. 2, a. 3: Na de verrijzenis, heeft Christus waarlijk gegeten door voedsel tot zich te nemen?

q. 3 [engelen], a. 1: Is de engel op enigerlei wijze oorzaak van de rationele ziel?

q. 3, a. 2: Kan de engel de menselijke ziel beïnvloeden?

q. 3, a. 3: Woont de kwade engel, de Duivel, in substantiële zin in de mens tijdens elke van diens doodzonden?

q. 4 [de leraren], a. 1: Kan men voor zichzelf de licentie tot het onderricht in de theologie aanvragen?

q. 4, a. 2: Zijn de toehoorders van de verschillende leraren in de theologie, die tegengestelde meningen bezitten, verontschuldigd van zonde indien zij de valse meningen van hun leraren volgen?

q. 5 [de religieuzen], a. 1: Is het toegelaten jongeren binnen te leiden in het religieuze leven door de verplichting van een geloften of eed?

q. 5, a. 2: Zij die door een gelofte of een eed verbonden zijn tot het intreden in het religieuze leven, zondigen zij door in de wereld te blijven.

q. 5, a. 3: Is het toegestaan om zondaars tot het religieuze leven binnen te leiden?

q. 5, a. 4: Zondigen zij die aan iemand doen zweren dat zij niet het religieuze leven zullen binnengaan?

q. 6 [zaken die behoren tot hen die zich reeds in de religieuze staat bevinden], a. 1: Een religieuze, die niets voor zichzelf of gemeenschappelijk mag bezitten, kan deze als aalmoes geven wat hem door een ander als aalmoes is gegeven?

q. 6, a. 2: Kan een religieuze die merkt dat zijn vader hulpbehoevend is het klooster verlaten zonder toestemming van zijn overste om zijn vader te hulp te schieten?

q. 6, a. 3: Is de religieuze staat meer volmaakt dan de staat van de parochiepriesters en aartsdiakens?

q. 7 [zaken die de leken betreffen], a. 1: Kan de vrouw, die voor de Kerk een huwelijk is aangegaan en na het afleggen van de gelofte van kuisheid, zich lichamelijk verenigen met haar echtgenoot zonder een zonde te begaan?

q. 7, a. 2: Is het toegelaten datgene te bewaren wat men verworven heeft dankzij een legitieme handelstransactie vertrekkende vanuit geld dan men verworven heeft door middel van rente?

q. 8 [wat allen aanbelangt], a. 1: Is de ziel samengesteld uit materie en vorm?

q. 9 [de kennis door de ziel], a. 1: Kent de ziel, gescheiden van het lichaam, een andere afgescheiden ziel?

q. 9, a. 2: Is het toegestaan aan een stervende te vragen dat hij zijn staat zou openbaren na zijn dood?

q. 10 [de straf], a. 1: Kan de ziel te lijden hebben onder een stoffelijk vuur?

q. 10, a. 2: Verheugen de verdoemden in de hel zich in de straffen van hun vijanden, die zij samen met hen, zien gestraft worden?

q. 11 [het lichaam], a. 1: Zouden er evenveel mannen en vrouwen geboren zijn indien de eerste mens niet had gezondigd?

q. 12 [het handelen van de mens], a. 1: Kan het geweten een vergissing maken?

q. 12, a. 2: Verbindt een dwalend geweten?

q. 13 [penitentie], a. 1: Indien een priester tegen een penitent zegt: "Mogen alles wat jij gedaan hebt bijdragen tot de kwijtschelding van jouw zonden", is dit dan een sacramentele voldoening?

q. 13, a. 2: Indien iemand een goddelijk officie gemist heeft terwijl hij eraan gehouden is, kan hij dan een andere penitentie opgelegd krijgen of moet men hem opleggen datgene te hernemen wat hij gemist heeft?

q. 14 [zuiver lichamelijke schepselen], a. 1: Is de hemelboog een teken dat er geen overstromingen meer zullen zijn?

q. 14, a. 2: Kan men op demonstratieve wijze bewijzen dat de wereld niet eeuwig is?

QUODLIBET 4

q. 1 [goddelijke zaken], a. 1 : Betreffende wetenschap van God : zijn er meerdere ideeën in God?

q. 2 [de macht van God], a. 1: Bestaat de deugd in God?

q. 2, a. 2: Bestaan er wateren boven de hemelen?

q. 3 [tot waar strekt zich de almacht Gods uit], a. 1: Kan God iets terug herleiden tot het niets?

q. 3, a. 2: Indien iets terug herleid is tot het niets, kan God het numeriek identiek herstellen?

q. 4 [de persoon van de Zoon], a. 1: Spreekt God zichzelf en het schepsel uit door hetzelfde Woord?

q. 4, a. 2 : Onderscheidt de Zoon zich van de H. Geest door zijn filiatie?

q. 5 [de aangenomen natuur], a. 1: Was het lichaam van Christus aan het kruis numeriek hetzelfde lichaam dan het lichaam dat in het graf rustte?

q. 6 [genade], a. 1 : Schept God altijd een nieuwe genade ?

q. 7 [sacramenten], a. 1: Is de schuld vergeven door de absolutie van de priester?

q. 7, a. 2: Kan een man het kruis opnemen indien hij vreest voor de onkuisheid van zijn echtgenote die haar man niet kan volgen? **Vertaald**

q. 8 [menselijke handelingen betreffende prelaten], a. 1: Is een religieuze gehouden te gehoorzamen aan zijn overste wanneer deze hem krachtens de gehoorzaamheid beveelt een verborgen fout van een broeder openbaar te maken?

q. 8, a. 2 : Kan de paus dispenser van bigamie ?

q. 8, a. 3: Is men verplicht ge-excommuniceerden te vermijden indien de excommunicatie het object is van tegenstrijdige meningen vanwege wijzen?

q. 8, a. 4: Kan een prelaat van de Kerk legitiem een beneficie geven aan een bloedverwant die hiervoor gekwalificeerd is?

q. 9 [het intellectuele vermogen], a. 1: Kan iemand zonder zonde verlangen magische kennis op te doen?

q. 9, a. 2: Een uitspraak die op een bepaald moment waar is, is deze altijd waar?

q. 9, a. 3: Of een meester bij het bepalen van een antwoord op theologische vragen meer gebruik moet maken van de rede dan van autoriteiten? **vertaald**

q. 10 [martelaarschap], a. 1 : Kan men zich voor het martelaarschap aanbieden zonder een volmaakte liefde ?

q. 10, a. 2: Het martelaarschap ondergaan voor Christus, is dit een gebod?

q. 11 [de slechten: de eerste bewegingen], a. 1: Zijn de eerste bewegingen altijd zonden?

q. 11, a. 2: Zijn de eerste bewegingen doodzonden bij de ongelovigen?

q. 12 [de geboden], a. 1: Moeten de kinderen die niet geoefend zijn in de geboden ontvangen worden of verplicht worden door geloften of door een eed of te wel aangetrokken worden door de weldaden om tot de godsdienst toe te treden?

q. 12, a. 2: Zijn de evangelische raden gericht op de geboden?

QUODLIBET 5

q. 1 [de kennis van God], a. 1: Kent God het eerste moment waarin Hij de wereld kon scheppen?

q. 1, a. 2: Kunnen zij die op voorhand door God gekend zijn niet verdienen?

q. 2 [macht van God], a. 1: Kan God een gecorrumpeerde maagd herstellen?

q. 2, a. 2: Kan God zondigen indien Hij dit wil?

q. 3 [de aangenomen natuur], a. 1: Keert al het bloed dat Christus in zijn lijden heeft vergoten terug naar zijn lichaam bij de verrijzenis?

q. 3, a. 2: Waarin heeft Christus ons het grootste teken van liefde gegeven: doordat Hij voor ons geleden heeft of doordat hij ons Zijn lichaam als voedsel heeft gegeven in het sacrament?

q. 4 [engelen], a. 1: Is Lucifer onderworpen aan het aevum?

q. 5 [de mensen], a. 1: Indien Adam niet had gezondigd, zouden dan dezelfde mensen die nu zijn gered, gered zijn?

q. 5, a. 2: Is het woord van het hart een intelligibile species?

q. 6 [eucharistie], a. 1: Wordt de vorm van het brood in de eucharistie geannihileerd?

q. 6, a. 2: Moet een priester een niet-geconsacreerde hostie geven aan een zonder die hem hierom vraagt?

q. 7 [sacrament van de biecht], a. 1: Moet een bisschop zijn ondergeschikte verwijderen uit de functie vanwege iets dat hij over hem gehoord heeft in de biecht?

q. 7, a. 2: Bevindt de kruisvaarder die op de heenreis sterft zich in een betere staat dan de kruisvaarder die op de terugweg sterft?

q. 8 [sacrament van het huwelijk], a. 1: Indien een man een huwelijk belooft aan een vrouw door middel van woorden in de toekomstige tijd en vervolgens deze vrouw lichamelijk kent, niet omdat hij instemt met het huwelijk maar enkel omdat hij door middel van bedrog de lichamelijke vereniging wil bereiken, en dien hij vervolgens een huwelijk aangaat met aan ander door middel van woorden in de huidige tijd, is dan de tweede vrouw zijn echtgenote?

q. 8, a. 2: Indien een man zijn echtgenote beschuldigt van een verborgen overspel, is dan de vrouw verplicht haar zonde te biechten in een oordeel?

q. 9 [de deugden], a. 1: Indien iemand het slachtoffer wordt van overvallers en hen geld belooft ter bevrijding, is hij dan verplicht dit geld terug te geven indien hij dit geld als lening van een vriend gekregen heeft.

q. 9, a. 2: Kan een mens zondigen door te veel te vasten en te bidden?

q. 10 [geboden], a. 1: Gaan de geboden in de orde van de natuur vooraf aan de raden?

q. 10, a. 2: Zijn de zonden tegenovergesteld aan de geboden van de tweede tafel zwaarder dan de zonden tegenovergesteld aan de eerste tafel?

q. 11 [prelaten], a. 1: Is de heilige Mattheus onmiddellijk geroepen geworden tot de staat van apostel en volmaaktheid?

q. 11, a. 2: Handelt iemand die canoniek is uitgekozen tot bisschop beter door met de keuze in te stemmen dan de keuze te weigeren?

q. 11, a. 3: Een prelaat die een kerkelijke beneficie aan een bloedverwant geeft opdat zijn andere familieleden verheven of verrijkt worden, begaat deze simonie?

q. 12 [leraren], a. 1: Indien een leraar voornamelijk gepredikt of geleerd heeft omwille van de ijdele glorie, heeft deze dan een aureool indien hij zich al stervend bekeert?

q. 12, a. 2: Indien door het onderricht van iemand sommigen verwijderd worden van een beter goed, is deze dan gehouden dit onderricht te herroepen?

q. 13 [religieuzen], a. 1: Moeten religieuzen geduldig het onrecht verdragen dat hen wordt aangedaan?

q. 13, a. 2: Kan iemand die zweert niet de godsdienst binnen te gaan toch geldig de godsdienst binnengaan?

q. 14 [clerici], a. 1: Is het toegestaan dat een clericus die gehouden is aan de canonieke uren de avond te voren de metten zegt van de volgende dag?

QUODLIBET 6

q. 1 [God], a. 1 : Is de eenheid van de essentie numeriek ten aanzien van de eenheid van de personen ?

q. 2 [engelen], a. 1 : Doen de engelen alles wat ze doen door het bevel van hun wil.

q. 2, a. 2: Kunnen de engelen bestaan in het convexe deel van het empyreum, hetgeen men ook vereist van de verheerlijkte lichamen?

q. 3 [doopsel], a. 1: Het kind dat geboren wordt in de woestijn, waar men geen water kan vinden, en dat sterft zonder gedoopt te zijn, kan dat kind gered worden door het geloof van zijn gelovige moeder?

- q. 3, a. 2: Een christen, indien hij een joodse vrouw doopt aan wie hij eerst beloofd te huwen indien zij gedoopt was, consummeert hij het huwelijk door haar nadien lichamelijk te kennen?
- q. 4 [het geloof], a. 1: Is de zekerheid van adhesie van een ketter of een slechte katholiek een act van de deugd van geloof?
- q. 5 [betreffende religie], a. 1: Is het toegestaan het feest te vieren van de ontvangenis van Maria?
- q. 5, a. 2: Is een clericus, die een beneficie heeft met of zonder zielzorg en die zich aan het studeren bevindt, verplicht het officie voor de doden te zeggen?
- q. 5, a. 3: Is een bisschop verplicht een beneficie te geven aan de beste?
- q. 5, a. 4: Is een arme verplicht tienden te geven aan een rijke priester?
- q. 6 [gehoorzaamheid], a. 1: Is het meer verdienstelijk te gehoorzamen aan een overste dan iets te doen op vraag van een broeder?
- q. 7 [aalmoezen van clerici], a. 1: Begaan clerici een doodzonde wanneer zij niet medelen van wat zij over hebben?
- q. 8 [aalmoezen voor de doden], a. 1: Wordt aan een dode schade aangericht indien de executeur op een andere wijze de aalmoezen verdeelt dan in de bepalingen van het testament?
- q. 8, a. 2: Mag een executeur de uitdeling van aalmoezen uitstellen totdat de goederen van de overledene gunstiger kunnen verkocht worden?
- q. 9 [zonde], a. 1: Geeft een gedoopte de erfzonde door aan zijn nageslacht?
- q. 9, a. 2: Wat is er eerst in de actuele zonde, de afkeer voor God of de toewending naar een veranderlijk goed?
- q. 9, a. 3: Is het een grotere zonde te liegen door middel van woorden dan door middel van daden?
- q. 10 [lichamelijke zaken], a. 1: Kan men tegelijkertijd, in de orde van de natuur of op wonderbaarlijke wijze, maagd zijn én vader?
- q. 11 [zuiver lichamelijke schepselen], a. 1: Oefent het empyreum een invloed uit op de andere lichamen.

QUODLIBET 12

- q. 1 [het wezen van God], a. 1: Bestaat er in God één zijn (esse) of bestaat er hiernaast ook in God een persoonlijk zijn (esse personale)?
- q. 2 [de macht van God], a. 1: Kan God tegelijkertijd contradictorische zaken doen bestaan?
- q. 2, a. 2: Kan God oneindige zaken die in act zijn, doen bestaan?
- q. 3 [predestinatie], a. 1: Is de predestinatie zeker?
- q. 4 [het lot], a. 1: Is alles onderworpen aan het lot?

- q. 5 [engelen], a. 1: Is het zijn van de engel een accident?
- q. 5, a. 2: Kent de duivel de gedachten van de mensen?
- q. 6 [de hemel], a. 1: Is de hemel of de wereld eeuwig?
- q. 6, a. 2: Is de hemel bezielde?
- q. 7 [de ziel van de mens], a. 1: Vervolmaakt de ziel het lichaam op onmiddellijke wijze of door middel van de lichamelijke?
- q. 7, a. 2: Wordt de ziel doorgegeven?
- q. 8, [de kennis van de mens], a. 1: Kent het menselijk intellect singuliere zaken?
- q. 9 [het effect van de kennis], a. 1: Blijft de habitus van de verworven kennis na dit leven bestaan?
- q. 9, a. 2: Bezitten menselijke woorden de macht te handelen op redeloze dieren zoals bv. de slangen?
- q. 10 [doopsel], a. 1: Bezit het water een zuiverende kracht, d. w.z. zuivert het water krachtens eigen kracht of krachtens een begeleidende kracht?
- q. 11 [biecht], a. 1: Kan hij die niet zorg voor de zielen heeft ontslaan in de biecht?
- q. 11, a. 2: Is het toegestaan de inhoud van een biecht openbaar te maken in een bijzonder geval?
- q. 11, a. 3: Is het toegestaan het bisschopsambt na te streven? **Vertaald**
- q. 12 [het effect van de sacramenten], a. 1: Wordt het peterschap veroorzaakt door de preambulen op de sacramenten zoals bv. de catechismus en dergelijke zaken?
- q. 13 [de eenheid van de Kerk], a. 1: Is het één Kerk die bestond ten tijde van de apostelen en die nu bestaat?
- q. 14 [waarheid], a. 1: Is de waarheid sterker dan de wijn, de koning en de vrouw?
- q. 14, a. 2: Is degene die onderwijs ontvangt vanuit een bepaalde ervaring onder eed dit niet mee te delen, is deze persoon verplicht deze eed na te leven?
- q. 15 [deugden], a. 1: Zijn de morele deugden met elkaar verbonden?
- q. 16 [restitutie], a. 1: Kunnen zij die verbannen zijn hun goederen teruggeven van diegenen die in de stad blijven?
- q. 16, a. 2: Is hij die door kwade wil de vervalddag overschrijdt gehouden tot restitutie?
- q. 16, a. 3: Is degene die een vreemde zaak geconsumeerd heeft gehouden dit terug te geven?
- q. 17 [interpretatie van de H. Schrift], a. 1: Is alles wat heilige leraren hebben geleerd afkomstig van de H. Geest.

q. 18 [de functie van predikanten], a. 1: Kan men prediken vanuit eigen gezag zodanig dat het toegestaan is te prediken zonder de toelating van een bisschop?

q. 18, a. 2: Moet iemand de prediking stopzetten indien dit door een seculier heerser verboden is?

q. 18, a. 3: Is het voor predikanten toegestaan dat zij aalmoezen vanwege zij die rente vragen?

q. 19 [biechtvaders], a. 1: kan iemand biecht horen door toelating van de paus zonder de autorisatie van zijn eigen bisschop.

q. 20 [vicaris], a. 1: Kan een vicaris van iemand zich laten vervangen door een ander?

q. 21 [erfzonde], a. 1: Wordt de erfzonde overgedragen door de transmissie van het zaad?

q. 22 [zonde], a. 1: Is de instemming met lust een doodzonde?

q. 22, a. 2: Is het wantrouwen een doodzonde?

q. 23 [zonde door te handelen], a. 1: Is het toegelaten zijn toevlucht te nemen tot waarzeggerij, met name door het openen van boeken?

q. 23, a. 2: Begaat iemand die niet aan God geeft wat hij niet nodig heeft een doodzonde?

q. 23, a. 3: Kan men perplex zijn? **[ontbreekt in de tekst]**

q. 24 [straffen], a. 1: Moet een religieus verwijderd worden vanwege een zonde tegen het religieuze leven indien hij bereid is zich te herstellen en een straf te ondergaan ?

q. 24, a. 2: Lijdt de afgescheiden ziel op natuurlijke wijze onder het lichamelijke vuur?

[I] [Anoniem] [Penitentie] Kan men berouw hebben over een zonde zonder berouw te hebben over andere zonden?

[II] [Anoniem] [Heelal] q. 1, a. 1: Is de wereld eeuwig?

[II] [Anoniem] [Heelal] q. 1, a. 2: Is het einde van de wereld gekend?

[II] [Anoniem] [Heelal] q. 2, a. 1: Worden de demonen altijd gestraft door de straf van het vuur?

[II] [Anoniem] [Heelal] q. 3, a. 1: Is de ziel verenigd met het lichaam op onmiddellijke wijze?

[II] [Anoniem] [Heelal] q. 3, a. 2: Heeft de ziel een neiging tot het lichaam?

Quodlibetale kwesties Parijs, 1256-1259 (Quodlibet 7, 8, 9, 10, 11)

QUODLIBET 7

q. 1 [geestelijke substanties], a. 1 : Kan een geschapen intellect op onmiddellijke wijze God zien ?

q. 1, a. 2 : Kan een geschapen intellect meerdere zaken tegelijkertijd inzien ?

q. 1, a. 3 : Kan het intellect van een engel singuliere zaken inzien ?

q. 1, a. 4 : Is de kennis die Augustinus 'proles mentis' noemt een accident ?

q. 2 [de vreugde in de ziel van Christus gedurende de passie], a. 1: Bereikte deze vreugde het wezen van diens ziel?

q. 3 [geestelijke substanties], a. 1: Sluit de goddelijke immensiteit de veelheid van personen uit?

q. 3, a. 2: Heeft de enkelvoudigheid van de engelen te lijden onder de samenstelling van substantie en accident?

q. 4 [eucharistie], a. 1: Is het lichaam van Christus geheel gevat onder de gedaanten van brood?

q. 4, a. 2: Kan God ervoor zorgen dat de witheid en de andere kwaliteiten zonder kwantiteit bestaan, zoals Hij dit doet met de kwantiteit die zonder subject bestaat in het sacrament van het altaar?

q. 5 [de lichamen van de verdoemden], a. 1: Zijn de lichamen van de verdoemden onvergankelijk.

q. 5, a. 2: Zullen de lichamen van de verdoemden gestraft worden in de hel door lichamelijke tranen?

q. 6 [de betekenissen van de H. Schrift], a. 1: Liggen er, naast de letterlijke betekenis, ook andere betekenissen verborgen onder de woorden van de H. Schrift?

q. 6, a. 2: Dient men vier betekenissen van de H. Schrift te onderscheiden?

q. 6, a. 3: Bevinden deze betekenissen zich in andere geschriften ?

q. 7 [handenarbeid], a. 1: Volgt handenarbeid uit een gebod?

q. 7, a. 2: Zijn zij die zich bezighouden met geestelijke werken uitgezonderd van dit gebod, te weten handenarbeid?

QUODLIBET 8

q. 1 [de ongeschapen natuur], a. 1: Is het cijfer zes, volgens dewelke alle schepselen volmaakt genoemd worden, schepper of schepsel?

q. 1, a. 2: Verwijzen de ideeën in de goddelijke geest allereerst naar de voorbeelden, te weten de schepselen, vanwege hun singulariteit en vanwege hun specifieke natuur?

q. 2 [de menselijke ziel], a. 1: Verkrijgt de ziel van de haar uitwendige dingen de species waarmee ze kent?

q.2, a. 2: Hoe wordt de liefde, of enige andere habitus, gekend door iemand die deze niet bezit.

q.3 [het menselijk lichaam], a. 1: Wordt het voedsel waarlijk omgezet in de menselijke natuur?

q. 4 [de prelaten], a. 1: Is het noodzakelijk dat een prelaat altijd het beste kiest of volstaat het dat hij een goed kiest ?

q. 4, a. 2: Moeten slechte prelaten geëerd worden?

q. 5 [gebed], a. 1: Is het gebed gedaan voor een ander evenveel waard dan het gebed voor zichzelf?

q. 5, a. 2: Zijn suffragia méér nuttig voor armen die het meer waard zijn dan voor rijken voor wie ze op een bijzondere manier gedaan worden?

q. 5, a. 3: Verstoort de eenvoudige gelofte van kuisheid het huwelijk?

q. 6 [schuld], a. 1: Zondigt degene die omwille van de distributies naar de Kerk gaat en anders niet zou gaan, alhoewel hij vanaf het begin een prebende heeft gekregen om God te dienen?

q. 6, a. 2: Zondigt degene die, in het bezit van overvloed, toch niet geeft aan een arme die hem hierom vraagt?

q. 6, a. 3: Zondigt degene die, wanneer er verschillende opinies zijn over een kwestie, de minst zekere weg volgt, zoals in het geval van een veelheid aan prebendes?

q. 6, a. 4: Is de leugen altijd een zonde?

q. 6, a. 5: Zondigt men wanneer men de intentie heeft om te zondigen?

q. 7 [straf en glorie], a. 1: Zien de verdoemden de heerlijkheid van de heiligen na de dag des oordeels?

q. 7, a. 2: Willen de verdoemden dat hun naasten verdoemd zijn?

q. 8 [de lichamelijke straf voor de verdoemden], a. 1: Omvat de lichamelijke straf voor de verdoemden enkel de straf van het vuur of ook de straf van het water?

q. 9 [de heerlijkheid van de heiligen], a. 1: Bestaat de gelukzaligheid van de heiligen allereerst in het intellect en dan in het affect of omgekeerd?

q. 9, a. 2: Worden de heiligen allereerst gebracht tot het zien van de mensheid van Christus en vervolgens diens godheid?

QUODLIBET 9

- q. 1 [Christus], a. 1: Kan God ervoor zorgen dat oneindige zaken in act bestaan?
- q. 2 [de eenheid van menselijke en goddelijke natuur], a. 1: Bestaat er in Christus slechts één hypostase?
- q. 2, a. 2: Bestaat er in Christus slechts één enkel zijn (esse)?
- q. 2, a. 3: Bestaat er slechts een enkele filiatie in Christus?
- q. 3 [Christus], a. 1: Subsisteren de accidenten zonder subject in het sacrament des altaars?
- q. 4 [engelen], a. 1: Zijn de engelen samengesteld uit materie en vorm?
- q. 4, a. 2: Kunnen de engelen tegelijkertijd kennen 'matutina et vespertina', d.i. kunnen ze tegelijkertijd de dingen kennen naar hun eigen natuur en in het Woord?
- q. 4, a. 3: Kunnen de engelen door dezelfde handeling van liefde de vreugde verdienen en ook genieten?
- q. 4, a. 4: Bewegen de engelen zich in het ogenblik?
- q. 4, a. 5 : Kunnen de engelen inwerken op de lichamelijke zaken hier aanwezig ?
- q. 5 [de mens], a. 1 : Bestaan de vegetatieve en de sensitieve ziel door middel van de schepping ?
- q. 5, a. 2 : Is bevelen een handeling van de rede ?
- q. 6 [genade], a. 1 : Wordt de liefde vermeerderd volgens haar essentie?
- q. 7 [schuld], a. 1: Heeft Petrus door Christus te verloochenen een doodzonde begaan?
- q. 7, a. 2: Is het een doodzonde meerdere prebendes te bezitten zonder dispensatie en zonder zorg voor de zielen.
- q. 8 [heerlijkheid], a. 1: Zijn alle heiligen die door de Kerk gecanoniseerd zijn in de heerlijkheid of zijn sommigen in de hel?

QUODLIBET 10

- q. 1 [God], a. 1 : Zegt de éénheid iets positief uit over God of enkel iets negatiefs ?
- q. 1, a. 2: Zal Christus neerdalen op aarde voor het oordeel?
- q. 1, a. 3: kan de species van wijn, die achterblijft in het sacrament na de consecratie, vermengd worden met een andere vloeistof ?
- q. 2 [engel], a. 1: Heeft de duur bij de engel een voor en een na?
- q. 3 [ziel], a. 1: Is de ziel haar vermogens?
- q. 3, a. 2: Is de rationele ziel corruptibel volgens haar substantie?

- q. 4 [de werking van de ziel], a. 1: Kent de ziel alles wat het kent in de Eerste Waarheid?
- q. 4, a. 2: Bezit de afgescheiden ziel de handelingen van de sensitieve vermogens?
- q. 5 [genade], a. 1: Is men gehouden een huwelijk aan te gaan om zo zijn vader door middel van de bruidsschat te ondersteunen, indien men dit niet anders kan ?
- q. 5, a. 2: Is de religieus die een gelofte van gehoorzaamheid heeft afgelegd, gehouden zijn overste in alles te gehoorzamen, zelfs in onverschillige zaken?
- q. 5, a. 3: Kan degene die een huwelijk aangaat na een eenvoudige gelofte van kuisheid geven of vereisen wat men verplicht is?
- q. 6 [schuld vs handeling], a. 1: Zondigt degene die een rijke eert omwille van zijn rijkdom?
- q. 6, a. 2: Zondigt men door de slechte faam niet van zich af te stoten?
- q. 6, a. 3: Is het gebruik van kostbare gewaden altijd een zonde?
- q. 7 [schuld vs geloof], a. 1: Dient men relaties te hebben met ketters?
- q. 7, a. 2: Moeten de ketters die terugkeren naar de Kerk verwelkomd worden?
- q. 8 [heerlijkheid], a. 1: Kan een geschapen intellect God in zijn wezen zien?

QUODLIBET 11

- q. 1 [God], a. 1 : Is het enkel eigen aan God overal te zijn?
- q. 2 [kennis van God], a. 1: Kent God het kwaad door middel van het goede?
- q. 3 [predestinatie], a. 1 : Legt de predestinatie een noodzakelijkheid op ?
- q. 4 [engelen], a. 1 : Gebeurt de beweging van een engel ogenblikkelijk ?
- q. 5 [mens], a. 1 : Behoren de sensitieve en de rationele ziel tot dezelfde substantie ?
- q. 6 [lichaam], a. 1: Is het verrezen lichaam numeriek hetzelfde?
- q. 7 [sacramenten], a. 1 : Kan enkel de bisschop het vormsel toedienen of ook een ander ?
- q. 8 [eucharistie], a. 1 : Kan men de Mis bijwonen van een priester die onkuis leeft zonder een doodzonde te begaan?
- q. 8, a. 2: Begaat men een doodzonde door met ge-excommuniceerden te spreken, te eten of zich met hen te onderhouden?
- q. 9 [huwelijk], a. 1: Vormen 'maleficia' een huwelijksbeletsel?
- q. 9, a. 2: Vormt frigiditeit een huwelijksbeletsel?

q. 10 [gedrag], a. 1: Moet men zijn naaste of broeder publiek of privé corrigeren.

q. 10, a. 2: Indien men de zonde van zijn naaste kent, begaat men dan een doodzonde door deze onmiddellijk aan zijn overste te melden?